

meget vanskeligt at have nogen Mening om.

Der er fra enkelte Sider fremsat Udtalelser, som kunne tyde paa, at det ikke betød saa overordentlig meget, hvilke Kapitaler der skulde ofres paa vort Forsvar, naar vi blot fik det, som det skulde være. Det lyder jo meget smukt, at man har en saa stærk Tro og en saa stærk Tillid til vort Lands Befolkning, at naar de sagkyndige sige, at saa og saa meget skal der til, for at vort Forsvarsvæsen kan ordnes paa en forsvarlig Maade, er den straks parat til at gaa med dertil. Jeg tror ikke, at Forholdene ere saaledes, og det er ikke saa løjerligt, at det ikke er saaledes, idet der, eftersom Aarene ere gaaede, stadig stilles større og større Krav til Befolkningen. Det Faktum, at vort Finansbudget, siden jeg i 1892 blev Rigsdagsmand til nu, er næsten fordoblet, er et Vidnesbyrd om, at der stilles stærkere og stærkere Krav i forskellige Retninger, og disse senere Aars økonomiske Forhold have sikkert ikke bragt os til at glemme det finansielle Spørgsmaal, naar der er Tale om en Ordning af vort Forsvarsvæsen. Jeg er imidlertid sikker paa, at der er Villighed i vort Folk til at gaa med til en Ordning, som ligger indenfor rimelige Grænser, og som vi tro er tilfredsstillende i saa Henseende.

Videre skal jeg ikke komme i mine Betragtninger angaaende dette Forhold. Resultatet af dem er da dette, at de foreliggende Forslag ikke have ført os nærmere til Maalet, men tværtimod fjærnet os derfra. Og netop derfor beklager jeg i høj Grad, at disse Forslag ere komne til at foreligge. Men nu ligge de der jo, og vi maa tage Konsekvenserne deraf. Jeg er bleven skuffet ved, at en saa gammel, dygtig og erfaren Politiker som den højtærede Konseilspræsident ikke har kunnet se anderledes paa dette Forhold og ikke har kunnet tage andet Standpunkt. Men nu er det jo sket, og vi maa tage Følgerne. Jeg finder det sørgeligt, at vi have arbejdet i saa mange Aar for at komme frem i denne Sag og faa en endelig Ordning, medens vi nu maaske paa ny kastes ind i en mangeaarig Kamp.

Forsvarsministeren (N. Neergaard): Det ærede Medlem, der nu satte sig, fremkom med en Udtalelse, der nødvendiggør en kort Bemærkning fra min Side. Som ærede Medlemmer vide, ønsker jeg ikke at staa paa den Plads, hvor jeg staa, uden som fuldt ud parlamentarisk Minister. Jeg kan føje en Ting til, at jeg har,

hvad jeg mange Gange — ogsaa før jeg blev Minister — har tilkendegivet, den Overbevisning, at under den nuværende politiske Situation lader der sig kun regere paa Grundlag af de 2 Grupper, efter hvis Tilslutning jeg fulgte Hans Majestæts Opfordring til at danne en Regering. Hvis den Forudsætning ikke længer eksisterer, hvis jeg faar den Opfattelse — og den kunde tænkes at blive tilvejebragt hurtigt og let —, at det ikke længer er et Ønske hos det Flertal, hvis Tilslutning jeg begærede, da jeg tiltraadte Regeringen, at jeg skal fortsætte den, er jeg ikke længer Minister.

Sabroe: Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Halsted), som for lidt siden havde Ordet, fremkom med nogle Bemærkninger om det Ansvar, som tidligere Tidens Statsmænd skulde have haft for de Ulykker, der ved Krigen blev førte ind over Landet. Det forekommer mig, at det vilde have ligget langt nærmere for det ærede Medlem at komme ind paa Betragtninger over den Maade, hvorpaa Overklassen for nogle Aar tilbage har regeret med dette Land og ført det ud i Ulykker og Krig og til Tabet af den Del af Danmark, der maaske var den, hvor Danskheden blev stærkest fastholdt saavel i Sæder og Skikke som med Hensyn til Sproget.

Der er ingen dansk Mand eller Kvinde, der kan komme ned paa den anden Side af Grænsen uden at blive stærkt bevæget ved at se de Farver og de Pæle, som betegne, at dette er tysk Land. Og enhver dansk Mand, der staa ved de Grave, der gemme Resterne af de Mænd, der have kæmpet for Danmark, blotter ærbødigt sit Hoved for de Folk. Men der er to andre Følelser, der melde sig ved samme Lejlighed, en Følelse af Harme over den Regering og de Forhold, der kunde føre det danske Folk ind paa dette eventyrlige Foretagende, der maatte ende, som det endte, og en Følelse af Sorg over, at der ikke i Underklassen herhjemme den Gang var Folk, der interesserede sig for den offentlige Politik. Det er rigtigt, at der kan rettes en skarp Anklage mod dem, der før og i 1864 førte os. Men Answeret falder ogsaa tilbage paa det store almindelige Folk, der ikke brød sig om Datidens Politik. Hvis man kunde tænke sig det usket, som da skete, og man kunde flytte Begivenhederne før og i 1864 op til vor Tid, vilde den Eventyrpolitik, som Regeringen og Overklasserne førte Danmark